

op weg naar een positieve sportcultuur

Samen maken we de sport leuker, veiliger, eerlijker en zorgelozer

#wewinnenveelmetsport

introductie

Sporten moet leuk zijn, veilig, eerlijk en zorgeloos. Daar zorgen we met elkaar voor. Plezier in sport, zeker op een jonge leeftijd, is het fundament voor een leven lang sporten. Om dit te realiseren werken we aan een positieve sportcultuur waarin het welzijn van het kind voorop staat.

De afgelopen jaren heeft het merendeel van de sportbonden gewerkt aan een plezierig en veilig sportklimaat. Ook het Nationaal Sportakkoord draagt hieraan bij. Via het deelakkoord Positieve Sportakkoord is voor iedere sportbond de mogelijkheid ontstaan om aanpassingen door te voeren die bijdragen aan een positieve sportcultuur.

Sportbonden die aan de slag zijn gegaan met een positieve sportcultuur hebben zich gefocust op (een aantal van) deze thema's:

- Aanpassen van huidige spelregels voor meer sportplezier en positief benaderen van rangen en standen
- Aanpassen van aanbod voor jeugd ten behoeve van sportplezier
- Bewaken en behouden van ondergrens bij sportclubs voor een positieve sportcultuur
- Bevorderen van een positieve sfeer op de vereniging vooral gericht op sportbestuurders en ouders
- Bevorderen van pedagogisch en didactisch handelen van de trainer-coach

In dit overzicht zie je de resultaten van de deelnemende sportbonden. Met behulp van dit overzicht kunnen sportbonden en professionals in de sport inspiratie opdoen betreft een breed scala aan mogelijkheden om een positieve sportcultuur te realiseren.

Contact

Vragen of opmerkingen over het project of een van de thema's? Voor algemene vragen of contactgegevens van bepaalde bonden kan er contact worden opgenomen met Lars Cornelissen, projectleider Positieve Sportcultuur en Jong Vaardig in Beweging, via lars.cornelissen@nocnsf.nl.

Thema's

thema 1

Aanpassen van huidige spelregels voor meer sportplezier en positieve benaderen van rangen en standen

Spelregels zijn van grote invloed op het sportplezier van jeugd. Immers is het erg belangrijk dat de spelregels aansluiten bij de belevingswereld en vaardigheden van een kind. Sportbonden kunnen hierop inzetten door het nieuwe spelregels te introduceren, of door bestaande spelregels aan te passen. Dit kan zowel binnen de spel- als competitievormen.

Overkoepelende punten die onder dit thema vallen zijn onder andere een gemakkelijker spel, het creëren van een betere spelervaring en met elkaar sporten in plaats van tegen elkaar.

Bonden die binnen deelakkoord 4 Positieve Sportcultuur aan dit thema hebben gewerkt.

- Atletiekunie
- Judo Bond Nederland
- Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball bond
- Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie
- Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie
- Koninklijke Nederlandse Hockey Bond
- Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond
- Koninklijk Nederlands Korfbalverbond
- Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
- Nederlandse Basketball Bond
- Nederlands Handbal Verbond
- Rugby Nederland
- Squash Bond Nederland
- Nederlandse Volleybalbond

thema 1

Aanpassen van huidige spelregels voor meer sportplezier en positieve benaderen van rangen en standen

Atletiekunie

De Atletiekunie is gestart met het programma Athletics Champs. Binnen dit programma, voor kinderen tot 12 jaar, wordt de atletieksport afgestemd op de ontwikkeling van het kind. Hierbij staan, succesbeleving, teams, veelzijdigheid, intensiviteit en laagdrempeligheid centraal. Bij Athletic Champs is het niet mogelijk om af te vallen waardoor kinderen de hele dag mee kunnen doen aan de verschillende onderdelen. Het resultaat is hierbij niet belangrijk; plezier en bewegen staan voorop.

Judo Bond Nederland

De JBN heeft de Randori Competitie ontwikkeld. Deze competitie is speciaal voor beginnende en recreatieve judoka's. In een kort tijdsbestek van ongeveer 1,5 uur spelen de kinderen zoveel mogelijk wedstrijden. Het voordeel van deze wedstrijdvorm, die meer lijkt op een training, is dat kinderen minder druk ervaren om te winnen en verliezen. Ze zijn op een andere manier bezig met de wedstrijd wat uiteindelijk zorgt voor een betere ontwikkeling van techniek en plezier. De JBN Randori Competitie bestaat uit poules die zijn ingedeeld op leeftijd, gewicht en judo-ervaring. De judoka's beslissen zelf wie de randori wint. Er zijn dan ook geen scheidsrechters bij aanwezig, maar waarnemers.

Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball bond

Voor de jongste jeugd van 5 tot 10 jaar (BeeBall) noteert de KNBSB geen uitslagen en standen meer. Ook wordt deze groep door de kleine teams en eenvoudige spelregels volledig bij het spel betrokken en zijn ze volop in beweging. Doordat er geen uitslagen meer worden gepubliceerd zijn zowel de kinderen, trainers en ouders meer bezig met sportplezier dan met winnen. Ook heeft de KNBSB de namen van de jeugdklassen aangepast, zodat deze hetzelfde zijn als bij veel andere sporten. De Pupillen heten nu U12, de Aspiranten U15 en de Junioren U21. Doel hiervan is meer duidelijkheid geven door de leeftijden in de benaming te verwerken.

Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie

De Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie heeft fundamentele wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot de bestaande spelregels. Hierbij gelden de volgende spelregels:

- Onderbouw (7 tot 10 jaar): de nadruk ligt op de eigen ontwikkeling. In de wedstrijden is er geen ranking meer, maar wordt toegewerkt naar de beheersing van de oefenvormen en beweegvormen van de sport. Hierdoor is er minder prestatiedruk binnen de wedstrijd. Met stickers wordt de ontwikkeling gevolgd en uiteindelijk krijgt iedereen een diploma.
- Middenbouw (10 tot 13 jaar): kinderen kunnen hun eigen oefeningen kiezen in plaats van voorgeschreven oefenstof. Er is geen 'verplichte' oefenstof meer, maar veel meer ruimte voor eigen inbreng. Dit betekent dat kinderen meer ruimte krijgen om te doen wat zij leuk vinden. Tevens spelen de kinderen binnen deze leeftijdscategorie geen individuele wedstrijden meer, maar teamwedstrijden.
- Bovenbouw (vanaf 13 jaar): voor sporters vanaf 13 jaar worden er wedstrijden georganiseerd. Tijdens deze wedstrijden kunnen zij zelf kiezen op welke oefenstof ze zich richten. Ook mogen ze kiezen voor individueel sporten, of in teamverband. Jongeren blijven volgens de nieuwe regels tot hun 18e in deze categorie. Pas daarna stromen zij door naar de senioren. Dit was voorheen 16 jaar.

Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie

De KNHS heeft een **pilot ontwikkeld** gericht op vernieuwing in de wedstrijdindeling voor de jeugd dressuur. Het doel hiervan is om kinderen met leeftijdsgenootjes te laten rijden zodat de leerfase en motorische ontwikkeling van de wedstrijddeelnemers dichter bij elkaar liggen. Voorheen speelde de grootte van de pony of het paard een grotere rol. De pilot wordt binnenkort ook uitgerold bij het sprinten en eventing.

thema 1

Aanpassen van huidige spelregels voor meer sportplezier en positieve benaderen van rangen en standen

Autonomie en gelijkwaardigheid als twee belangrijke pijlers voor een positieve sportcultuur.

Sportplezier is voor iedereen een belangrijke voorwaarde om te gaan én blijven sporten en bewegen bij een sportclub. Met name voor jeugd is een goede introductie met sport belangrijk om ervoor te zorgen dat ze een leven lang met plezier blijven sporten en bewegen. Door middel van deelakkoord 4 Positieve Sportcultuur uit het Nationaal Sportakkoord hebben sportbonden de mogelijkheid gekregen om maatregelen en aanpassingen door te voeren die bijdragen aan het leuker, veiliger, eerlijker en zorgelozer te maken. Op dit moment zijn hier circa 20 sportbonden mee aan de slag

... [Lees meer](#)

Koninklijke Nederlandse Hockey Bond

De KNHB heeft recent een aantal nieuwe regels ingevoerd. Voorbeelden hiervan zijn de interchange-regel (het preventief wisselen van een speler) en de selfpass-regel (bij een inslag, uitslag of een vrije slag mag de speler zelf lopen met de bal). Deze spelregels dragen bij aan een hoger tempo van het spel en minder tijd voor conflict.

Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond

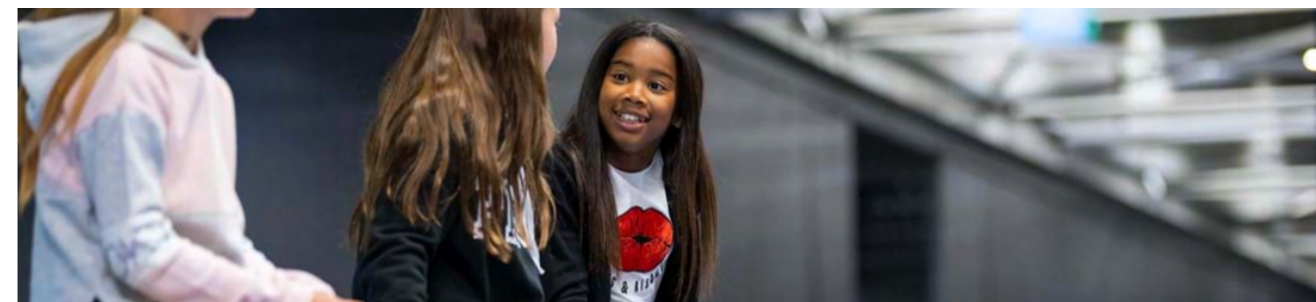
De KNLTB is aan de slag gegaan met meerdere spelregelveranderingen. Een verandering betreft de vernieuwing van de junioren competitie. Binnen de competitie zijn enkele regels aangepast, zoals een aanzienlijk kortere speeltijd, kortere wachttijden en minder niveauverschil onderling. Daarnaast is ingezet op het verhogen van de spelregelkennis

door middel van het spelregelboekje 'Tennisspelregels in een notendop' en het online platform Tennismasterz. Beiden dragen er sterk aan bij dat tennisspelregels op een begrijpelijke en attractieve manier onder de aandacht worden gebracht. Zodat jeugdspelers, maar ook volwassenen op een leuke én handige manier de spelregels beter leren begrijpen in de tennissport.

Koninklijk Nederlands Korfbalverbond

Het KNKV heeft enkele wijzigingen doorgevoerd met oog op de behoefte en belevingswereld van het kind. Concreet betekent dit dat er tijdens het spel van acht spelers naar vier spelers is gegaan. Zo wordt het balbezit van iedere individuele speler meer. Ook heeft het KNKV het concept van de superspeler geïntroduceerd bij de jongste jeugd. Dit houdt in dat de ploeg, bij een negatief verschil van ten minste 3 doelpunten, de mogelijkheid heeft om een zogenaamde superspeler in het veld te brengen tijdens de onderbreking van het spel. Deze superspeler mag aan de wedstrijd deelnemen zolang het voor de ploeg negatieve verschil van 2 doelpunten nog niet bereikt is. Op deze manier blijft de competitie leuker en voorkomt het KNKV extreme uitslagen.

Tot slot is het KNKV op dit moment bezig om te kijken hoe de sportbeleving van jeugd ouder dan twaalf jaar verbeterd kan worden. Op dit gebied worden er veel gedachten uitgewisseld met de sportverenigingen. Onder andere via webinars. Op deze manier probeert het KNKV de verenigingen langzaam mee te nemen in de ontwikkelingen.

thema 1

Aanpassen van huidige spelregels voor meer sportplezier en positieve benaderen van rangen en standen

Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond

De KNVB publiceert voor de pupillen Onder 8 t/m Onder 10 geen uitslagen en standen meer. Dit sluit aan bij de ontwikkeling van de nieuwe wedstrijdvormen waarbij het draait om het vergroten van het spelplezier van pupillen. Het bijhouden van een competitie en toewerken naar een kampioenschap is vooral van waarde voor trainer-coaches en ouders. Dit kan leiden tot onnodige spanning en druk en gaat ten koste van het spelplezier.

De KNVB houdt de uitslagen nog wel bij om teams op het juiste niveau in te delen. Ook heeft de KNVB gewerkt aan de visie op selectiebeleid 'Alle jeugd gelijke kansen'. Hiervoor is de bond gestart met een pilot waarbij ieder kind een goed opgeleide trainer krijgt ongeacht het niveau waar het kind op speelt. Sportclubs worden via de pilot geholpen bij het nieuwe selectiebeleid en het volledige selectieproces.

In samenwerking met Redbull heeft de KNVB een toernooi georganiseerd waar jeugdteams uit verschillende landen aan hebben meegedaan. De Future of Football Cup werd gespeeld met aangepaste spelregels. Zoals intrappen in plaats van ingooien, direct mogen dribbelen bij een vrije trap, onbeperkt wisselen van spelers, een zuivere speeltijd van twee keer 30 minuten en een vijf minuten van het veld bij een gele kaart. Tijdens het toernooi werd getest welke aangepaste spelregels de meest positieve effecten gaven en daadwerkelijk geïmplementeerd kunnen worden. In lijn met bovenstaande pilot worden de vernieuwde spelregels ook uitgerold in de JO13 (categorie B, districten Noord en West 1).

Nederlandse Basketball Bond

De NBB heeft ingezet op het verplichten van een spelregelbewijs voor spelers voor de leeftijd van 14 tot 24 jaar oud. Door de vergroting van de spelregelkennis ontstaat er minder verwarring en discussie over het spelverloop en de beslissingen die een arbiter maakt. Hierdoor wordt het spelplezier vergroot. Op de website is een informatiepunt gecreëerd over de **spelregels** en het **spelregelbewijs**.

Nederlands Handbal Verbond

Het NHV is onder andere aan de slag gegaan met veelzijdig bewegen. Dit is een spelvisie vernieuwing waar er kleine stappen per leeftijdsgroep worden genomen die eerst gericht zijn op beweegvaardigheden, gevolgd door focus op aanvallen en verdedigen en daarna steeds meer naar het 'echte handbal spel' toe leiden.

Ook heeft het NHV diverse aanpassingen gedaan met betrekking tot de wedstrijdvormen en trainingen:

- **H-jeugd (5-6 jaar):** deze groep speelt vooral veel kleine spellen met als doel om kennis te maken met de vaardigheden die zij later bij handbal nodig hebben. Spelenderwijs komt het steeds dichterbij 'echt' handbal. Kinderen doen vooral veel ervaring op in de verschillende beweeggebieden.
- **F-jeugd (7-8 jaar):** de f-jeugd speelt toernooien op een klein veld, met een klein doel en een zachte bal. Er worden meerdere wedstrijden gespeeld, maar kinderen mogen vooral laten zien wat ze nog meer kunnen op het spellencircuit. De spellen en oefeningen zorgen voor meer sportplezier.
- **E-jeugd (9-10 jaar):** er wordt op een groot veld gespeeld met een harde bal, maar met behulp van een doelverkleiner wél met een kleiner doel. Kinderen in deze leeftijd leren vooral hoe ze vrij kunnen lopen en de bal kunnen veroveren van tegenstanders aan de hand van 1 op 1 contact.
- **D-jeugd (11-12 jaar):** kinderen spelen op een groot veld en doel. D-jeugd mogen het hele veld van de bal veroveren.

Tot slot heeft het NHV afscheid genomen van vaste keepers bij de jeugd, hiermee wordt het spel veelzijdiger voor alle spelers en kunnen zij meer talenten ontwikkelen. Gedurende de toernooien wordt er geen gebruik meer gemaakt van scheidsrechters, maar worden de coaches ingezet als spelleiders. De NHV informeert clubs aan de hand van flyers en video's.

thema 1

Aanpassen van huidige spelregels voor meer sportplezier en positieve benaderen van rangen en standen

Rugby Nederland

Rugby Nederland heeft de **competitievorm** voor spelers onder de 12 veranderd van competities naar mini-toernooien, waar steeds vier teams aan meedoen. Hierdoor kunnen de teams beter ingedeeld worden op niveau en neemt de gelijkwaardigheid tussen spelende teams onderling toe. Ook wordt er op de regionale en nationale toernooien een beker uitgedeeld aan het 'leukste team' met het beste gedrag om sportiviteit en respect te belonen.

Tot slot heeft Rugby Nederland de 45+ regeling toegepast onder de jeugdspelers van 12 tot 16 jaar in competitie. Dit houdt in dat, wanneer het puntenverschil te groot wordt (hoger dan 45+), de wedstrijd stopt en de spelers worden herverdeeld. Dit gebeurt in samenspraak met de trainer-coaches om een leuke gelijkwaardige wedstrijd te garanderen.

Squash Bond Nederland

De Squash Bond heeft aan de hand van enquêtes de pluspunten en verbeterpunten binnen de sport geëvalueerd om de squashbeleving te vergroten. Het resultaat is een nieuw versimpeld ranking systeem bestaande uit negen niveaus, en een vernieuwd algoritme - gelijk aan het systeem binnen de KNLTB. Hierdoor is er minder kans om een sporter in een verkeerd niveau in te delen waardoor de Squash Bond makkelijker in staat is om gelijkgestemde sportmaatjes aan elkaar te koppelen. Doordat kinderen nu sneller tegen iemand kunnen spelen van hun eigen niveau wordt het sportplezier vergroot.

Nederlandse Volleybalbond

Er zijn verschillende stappen gezet binnen de Nevobo. Zo is het programma Volleybalspeeltuin omgedoopt tot het programma **Sportspeeltuin**. Dit jeugdprogramma is speciaal ontwikkeld ten behoeve van de breed motorische ontwikkeling van de doelgroep vier tot zes jaar. Nu dit programma loopt heeft Nevobo een projectleider jeugdvolleybal aangesteld. Deze projectleider is verantwoordelijk voor het jeugdprogramma tot 18 jaar.

Tevens is de Nevobo op dit moment bezig met het doorontwikkelen van het volleybalaanbod tot 12 jaar. In samenwerking met een groep experts zijn hiervoor een aantal uitgangspunten geformuleerd voor een pilot, waarbij de focus ligt op veel bewegen, van sport naar spel en de afwezigheid van een scheidsrechter. De uitkomsten van deze pilot worden gebruikt om het plan verder vorm te geven. Het doel is dat er in het seizoen 2023/2024 gestart kan worden met de nieuwe spelvormen.

Tot slot zijn er een aantal ontwikkelingen uitgevoerd op het gebied van rangen en standen. Zo is het NK schoolvolleybal voor het basisonderwijs geschrapt en vinden er enkel op lokaal niveau nog wedstrijden plaats. Ook het NK onder de 12 voor competitieteams is stopgezet, omdat de Nevobo een NK-structuur niet vindt passen bij deze doelgroep. In plaats daarvan worden er meerdere volleybaldagen georganiseerd. Winnen of verliezen op deze toernooien heeft geen enkel gevolg voor het volgende toernooi. Hoewel het een grote uitdaging is, streeft Nevobo ernaar om op de toernooien de teams zoveel mogelijk in te delen op basis van niveau.

thema 2

Aanpassen van aanbod voor de jeugd t.b.v. meer spelplezier

Sportaanbod dat aansluit op de leeftijd van de jeugd vindt ook een betere aansluiting bij de wensen, behoeften en algehele ontwikkeling van het kind. Dat zorgt voor meer sportplezier en meer jeugdsporters die langer willen blijven sporten. Sportaanbod staat nooit vast en kan, waar nodig, worden aangepast naar een beter passend aanbod voor de doelgroep.

Bonden die binnen deelakkoord 4 Positieve Sportcultuur aan dit thema hebben gewerkt.

- Badminton Nederland
- Judo Bond Nederland
- Karate-do Bond Nederland
- Nederlandse Basketball Bond
- Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball bond
- Koninklijke Nederlandse Hockey Bond
- Koninklijk Nederlands Korfbalverbond
- Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
- Nederlands Handbal Verbond
- Nederlandse Handboog Bond
- Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie
- Rugby Nederland
- Squash Bond Nederland

thema 2

Aanpassen van aanbod voor de jeugd t.b.v. meer spelplezier

Badminton Nederland

Badminton Nederland is bezig met de ontwikkeling van het **programma Bamito** voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar. Bamito kent drie verschillende fases met elk drie diploma's. De eerste fase is met name gericht op breed motorische ontwikkeling, waarbij de focus vooral ligt op lekker veel bewegen, spelend leren en het ontwikkelen van motorische vaardigheden. Binnen de tweede fase ligt de nadruk iets meer op scoren. De scores worden hier per team bijgehouden. In de derde fase spelen de kinderen het echte badmintonspel, en werken zij steeds meer naar een individuele competitie toe.

Per training vinken de trainer-coaches af wat er gedaan is. Als er genoeg kinderen zijn die bepaalde vaardigheden beheersen worden ze uitgenodigd voor een diplomadag.

De trainer-coaches zijn aan de hand van een speciale bijscholing opgeleid zodat zij goed weten hoe Bamito werkt en hoe ze de jeugd binnen dit programma zoveel mogelijk sportplezier kunnen laten beleven.

Judo Bond Nederland

De Judo Bond Nederland heeft het programma TuimeljudoPlus ontwikkeld. TuimeljudoPlus is een uniek lesprogramma voor de jongste judojeugd tot 6 jaar, in opdracht van JBN ontwikkeld door judopedagoog Yos Lotens. Binnen het programma worden spelenderwijs belangrijke pedagogische waarden getraind en zichtbaar gemaakt. Het gaat dus niet alleen om plezier en de motorische- en judo-technische ontwikkeling. Het programma stimuleert vooral de sociaal-emotionele ontwikkeling, de groeistappen naar zelfstandigheid en sociaal gewenst gedrag.

Karate-do Bond Nederland

De Karate-do Bond Nederland heeft zich ingespannen om het gat tussen de recreatie- en wedstrijdsport te verkleinen. Hierbij is er een nieuwe competitie gecreëerd voor breedtesporters op niveau. Binnen deze competitie is het opdoen van ervaring, en meedoen, belangrijker dan winnen. Hiermee zet de Karate-do Bond zich in om het sportplezier binnen de competities onder de jeugd te vergroten.

Nederlandse Basketball Bond

De NBB heeft zich gefocust op twee punten. Ten eerste het **3 tegen 3 competitie model**. Door het aanbieden van deze nieuwe competitie kunnen basketballers die geen lid zijn van een club toch mee doen met een officiële competitie, waarbij ze de flexibiliteit hebben hun eigen tijd in te delen. Dit concept sluit zich volledig aan bij de behoeften van de spelers. Ten tweede heeft de NBB zich gefocust op het **STAR-programma**, wat staat voor Sportiviteit, Teamwork, Acceptatie en Respect voor de deelnemers. In dit programma worden de technische aspecten van basketbal gekoppeld aan de normen en waarden van de sport. Dit programma zit momenteel nog in de ontwikkelfase.

thema 2

Aanpassen van aanbod voor de jeugd t.b.v. meer spelplezier

Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball bond

De KNBSB heeft onder de Softbal Aspiranten (jeugd tot en met 15 jaar) pilots gedraaid met het opsplitsen van de competitie in drie delen: 'traditionele' competitiewedstrijden, toernooien waarbij geen rangen en standen worden bijgehouden en een groot eindtoernooi waarbij de nadruk ligt op sportiviteit en respect.

Koninklijke Nederlandse Hockey Bond

Er zijn verschillende aanpassingen in het competitie aanbod doorgevoerd. Zo heeft de KNHB pilots uitgevoerd met als uitgangspunt de opbouw van de competities beter aan te laten sluiten op de spelontwikkeling en de beleving van kinderen. Binnen de pilots werd gefocust op punten als de grootte van het veld, aantal spelers en spelafwisseling. Het resultaat van de pilots zorgt voor minder prestatiedruk, meer aandacht voor ontwikkeling en plezier en meer aandacht voor een evenwichtig aanbod. Ook is de scheidsrechter bij de jonge jeugd vervangen door een spelbegeleider.

Koninklijk Nederlands Korfbalverbond

Het KNKV heeft de **Kangoeroe Klup** ontwikkeld voor de jongste spelers van drie tot en met zes jaar. In dit aanbod leren de kinderen kennismaken met sport en bewegen en komen zij in aanraking met de eerste spelelementen van het echte korfbalspel. Uiteindelijk gaat het erom dat kinderen op deze leeftijd voor de eerste keer in aanraking komen met verschillende sport- en spelactiviteiten. Om de Kangoeroe Club sprekend te maken heeft de KNKV een viertal jeugdige kangoeroes ontwikkeld. Deze figuurtjes, genaamd Scoro, Jumper, Funny en Spurt, vervullen een hoofdrol binnen het programma.

thema 2

Aanpassen van aanbod voor de jeugd t.b.v. meer spelplezier

Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond

De KNVB heeft zich gefocust op het aanpassen van de competitie indelingen met behulp van de zogenoemde 'eQuality Index', ontwikkeld door SciSports. Met de eQuality Index wordt de kwaliteit van teams beter in kaart gebracht en kunnen de KNVB-competities beter en gelijkwaardiger worden ingedeeld. Met behulp van de 'Teamindex' wordt de speelsterkte van teams nog beter vastgesteld. Dit helpt bij het beter, gelijkwaardiger en eerlijker indelen van de amateurcompetities. De Teamindex vormt een nieuwe factor bij het indelen van de competities die zorgt voor meer spelplezier.

Nederlands Handbal Verbond

Het NHV is bezig met het ontwikkelen van een passend aanbod voor de allerkleinste spelers. Deze 'kabouterspelfeesten' bestaan uit veelzijdige beweegvormen met een link naar handbal en zijn gebaseerd op verschillende grondvormen van bewegen, zodat kinderen veelzijdig worden opgeleid.

Nederlandse Handboog Bond

De NHB heeft zich gericht ingezet op een aanbod en behoefte onderzoek dat onder de leden is gehouden. Het doel is aansluiting te vinden bij de zeven bestaande disciplines binnen de handboogsport en de doorontwikkeling van deze disciplines. Dit is gerealiseerd door de competities in een nieuw jasje te steken: de Lowlands Archery Series. Bij deze nieuwe aanpak is er veel aandacht voor de recreatieve kant van de handboogsport. Daarnaast is er in het concept van de Lowlands Archery Series ruimte voor nieuwe competitievormen en experimenten.

Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie

De KNHS heeft een **ruiteropleiding** ontwikkeld voor de jongste jeugd met als doel kinderen op een veilige en leuke manier alles te leren over pony's, de verzorging, de omgang en uiteraard het paardrijden. Het programma is speels opgebouwd en afgestemd op de beleving, motoriek en didactische vaardigheden van jonge kinderen.

thema 2

Aanpassen van aanbod voor de jeugd t.b.v. meer spelplezier

Rugby Nederland

Rugby Nederland heeft zich betreft het aanbod voornamelijk gericht op **meiden rugby**. Hier hebben zij een tweetal aanpassingen doorgevoerd om het aanbod te verbeteren voor meer spelplezier. Ten eerste spelen meisjes vanaf 12 jaar sinds heden onderling wedstrijden. Voorheen speelden zij in een mixcompetitie, maar met het oog op de fysiologische aspecten zoals lengte en gewicht is het beter als dit gescheiden wordt van jongens met dezelfde leeftijd. Ten tweede zijn er andere laws (ofwel spelregels) doorgevoerd in de competitie. Zo spelen de meisjes nu 10 tegen 10. Dit past beter bij de doelgroep: de meisjes krijgen door het lagere aantal deelnemers (normaliter 15 tegen 15) meer balcontact en hebben dus meer mogelijkheden om zichzelf te ontwikkelen. Daarnaast is het met dit aantal eenvoudiger om volledige teams te vormen in de jeugdcompetitie.

Ook is er een aanpassing gedaan in de volwassenen/vrouwencompetitie, in de vrouwencompetitie vanaf 16 jaar. Door te weinig spelers kunnen er vaak geen teams gevormd worden op een club. Dit wordt nu opgelost door clubs op regionaal niveau te laten samenwerken, zodat er alsnog wedstrijdteams gevormd kunnen worden.

Squash Bond Nederland

De Squash Bond heeft haar competitie- en toernooissoftware verbeterd. Dit stelt de Squash Bond in staat om de ingeschreven spelers en teams een juist speelniveau aan te raden op basis van de gemiddelde speelsterkte in de betreffende competitiepool alsmede op basis van prestaties uit het voorgaande jaar, seizoen of editie. Door het geautomatiseerde advies en indelingssysteem ontstaan er gelijkwaardigere competities. Ook kan er, mede door andere criteria zoals reisafstand, beter ingespeeld worden op de wensen en behoeften van de spelers. Dit zorgt op zijn beurt weer voor meer spelplezier.

thema 3

Het bewaken en handhaven van een ondergrens bij sportclubs voor een positieve sportcultuur

Het is van belang dat kinderen zich fijn en veilig voelen wanneer ze aan het sporten zijn. Maar ook dat ouders het vertrouwen hebben dat hun kind zich in een veilige omgeving bevindt. Ontwikkelingen op het gebied van een veilige sportcultuur kunnen hieraan bijdragen. Denk aan het aanvragen van VOG's en het bespreekbaar maken van (seksuele) intimidatie en pestgedrag. Met het bewaken en behouden van een ondergrens bij sportclubs wordt een sociaal veilige sportplek bevorderd. Binnen dit thema zijn veel sportbonden aan de slag gegaan met de basiseisen integriteit. Dit zijn vier eisen waaraan de sport minimaal zou moeten voldoen om integriteit te bewaken.

Bonden die binnen deelakkoord 4 Positieve Sportcultuur aan dit thema hebben gewerkt.

- Atletiekunie
- Judo Bond Nederland
- Karate-Do Bond
- Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie
- Koninklijk Nederlands Korfbalverbond
- Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond
- Koninklijke Nederlandse Schaats Bond
- Nederlandse Toer Fiets Unie
- Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
- Nederlands Handbal Verbond
- Nederlandse Volleybalbond
- Reddingsbrigade Nederland
- Rugby Nederland

thema 3

Het bewaken en handhaven van een ondergrens bij sportclubs voor een positieve sportcultuur

Atletiekunie

De Atletiekunie heeft haar eigen gratis mobiele app Volta verrijkt met een extra functie. Het is nu via de app mogelijk geworden om meldingen van grensoverschrijdend gedrag te doen. Hiervoor worden de contactgegevens van de vertrouwenscontactpersoon weergegeven op iemands eigen sportclub, CVSNI, SpeakUp, Fier en de politie. Het melding maken wordt op deze manier zo makkelijk mogelijk gemaakt.

Judo Bond Nederland

Het JBN heeft een eigen keurmerk ontwikkeld: het JBN-keurmerk. Dit keurmerk waarborgt de kwaliteit en veiligheid van sportclubs. Wanneer sportaanbieders voldoen aan het keurmerk, levert hen dit een aantal voordelen op. Denk aan de mogelijkheid tot teruggave van de jaarlijkse clubcontributie, het gratis lenen van aanhangwagens met matten en pakken en per jaar twee vrijkaarten voor het NK-judo.

Karate-Do Bond

De Karate-Do Bond heeft een nieuwe vertrouwenscontactpersoon aangesteld binnen de bond. Deze vertrouwenscontactpersoon zet zich in op het gebied van de ondergrens en preventie. In de toekomst wordt dit verder uitgewerkt.

Ook heeft de Karate-Do Bond het KBN-keurmerk geïntroduceerd met als doel een ondergrens en professionele gecertificeerde trainer-coaches te verzekeren. Hier wordt onder andere gekeken naar EHB(S)O, het niveau van trainer-coaches, VCP en AVG. Momenteel zijn de sportclubs druk bezig met de eisen voor dit keurmerk en zijn de eersten al uitgereikt.

Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie

De KNHS heeft zich gefocust op het hulpkader voor nieuwe clubs en bestuurders. De KNHS heeft voorlichtingen gegeven over de VOG's van instructeurs, bestuursleden en vrijwilligers, maar heeft ook stilgestaan bij andere hulpvragen vanuit bestuurders.

Koninklijk Nederlands Korfbalverbond

Het KNKV stimuleert sportclubs om een VOG aan te vragen. Dit doen zij onder andere aan de hand van de opleidingen die vrijwilligers kunnen volgen. Ook brengt het KNKV veiligheid binnen de clubs vaker ter sprake op regiobijeenkomsten en via persoonlijke gesprekken met clubbestuurders en vrijwilligers. Hierdoor ziet de bond het aantal vertrouwenscontactpersonen toenemen. Tot slot doen een aantal sportclubs mee aan het verenigingstraject Sociale Veiligheid via **NOC*NSF Centrum Veilige Sport**. En heeft een ander deel sportclubs deelgenomen aan de inspiratiesessie Sociale Veiligheid.

Koninklijke Nederlandse Schaats Bond

De KNSB heeft de huidige tuchtreglementen geactualiseerd en aangepast. Daarnaast is ook een nieuwe gedragscode opgesteld. Deze gedragscode is gebaseerd op de gedragscode van Centrum Veilige Sport Nederland en goed geborgd binnen bestaande beleidsstukken van de bond.

Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond

De KNLTB heeft de aanbevelingen van het rapport van De Vries verwerkt in de gedragscodes & reglementen en geeft op beleidsmatig vlak uitvoering aan de aanbevelingen via het programma "Fair Play". De KNLTB handelt vanuit drie pijlers: preventie, detectie en correctie en besteedt daarin aandacht aan een positieve sportcultuur, grensoverschrijdend gedrag, seksuele intimidatie, matchfixing en doping. In het teken van preventie geeft de KNLTB voorlichting aan verenigingen en stelt middelen beschikbaar.

thema 3

Het bewaken en handhaven van een ondergrens bij sportclubs voor een positieve sportcultuur

Nederlandse Toer Fiets Unie

De NTFU heeft zich als doel gesteld om het aantal VOG's en vertrouwenscontactpersonen binnen de sportclubs te promoten. Hiervoor wordt een hulpkader aangeboden aan clubs, om de ondergrens ook daadwerkelijk te bewaken. Ook worden er via sociale media gedragsregels gepromoot en onder de aandacht gebracht bij de clubs.

Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond

De KNVB heeft het beleid betreft seksuele intimidatie herijkt naar aanleiding van het rapport van De Vries. Eén van de veranderingen is dat er een vertrouwenscontactpersoon specifiek voor seksuele intimidatie is aangesteld. Ook is er gekeken naar de huidige tuchtregering, het aantal meldingen en de bijpassende straffen met een pedagogische grondslag. Het doel hiervan is het aanpakken van risicoclubs die meer dan 300 strafpunten behalen binnen één seizoen. Hand in hand met deze regeling is er meer nadruk gelegd op het scholen van 'waarnemers'. Deze waarnemers leren observeren en begrijpen waar ze op moeten letten en naar moeten kijken als zij (ter preventie) een risicoclub bezoeken. Daarbij is ook de wens om de VOG voor elke jeugdtrainer verplicht te stellen.

Nederlandse Handbal Verbond

Het NHV heeft enkele webinars georganiseerd over sociale veiligheid voor alle betrokken partijen van de bond. Hierbij werd gefocust op VCP's en VOG's voor alle jeugdtrainers. Het gevolg van de persoonlijke benadering vanuit de bond naar de sportclubs was een enorme stijging in aanvragen. Ook is de bijeenkomst van de stichting 'Stilte verbroken' ingezet voor bewustwording en ter inspiratie om aan een veilig sportklimaat te werken.

Nederlandse Volleybalbond

De Nevobo heeft zich gericht op het verhogen van vertrouwenscontactpersonen en VOG's. Vanuit de bond is er een vertrouwenscontactpersoon aangesteld die contact heeft met alle vertrouwenscontactpersonen van de verschillende clubs. Daarnaast is de regel ingevoerd dat

wanneer iemand zijn of haar trainingslicentie wilt verlengen, diegene een VOG moet kunnen tonen. Voorheen was dit enkel wanneer iemand voor de eerste keer een trainingslicentie aanvraag, maar nu ook bij het verlengen.

Reddingsbrigade Nederland

De KNBRD heeft zich gefocust op het kenbaar maken van de VOG, vertrouwenscontactpersoon en de geldende gedragsregels onder de bestuursleden. Onder leiding van het Centrum Veilige Sport Nederland heeft de KNBRD **cases besproken** die gebruikt kunnen worden door zowel de bestuursleden als vertrouwenscontactpersonen. In een aantal van deze cases lag de nadruk op eigen verantwoordelijkheid. Deze informatie helpt de bestuursleden en vertrouwenscontactpersonen om juist te kunnen handelen in specifieke situaties zoals het maken van een melding.

Rugby Nederland

Rugby Nederland heeft als doel gesteld om het aantal vertrouwenscontactpersonen binnen sportclubs te verhogen en de zichtbaarheid van deze personen te vergroten. Het streven is om binnen iedere sportclub te voldoen aan bepaalde basiseisen zoals een opgeleid clubkader, een VOG voor iedere vrijwilliger en een sociaal beleid. Daarnaast streeft Rugby Nederland ernaar dat iedere trainer-coach een trainerslicentie bemachtigd. Met dit document bewijst de trainer-coach dat diegene de benodigde cursussen heeft afgerond om een groep zo optimaal mogelijk te kunnen begeleiden. Om hier een basis voor te leggen stimuleert de rugbybond trainer-coaches om minimaal de opleiding voor trainer-coaches niveau 1 af te ronden. Niveau 1 is gericht op de waarden van de sport en op de ontwikkeling van het kind.

thema 4

Het bevorderen van een positieve sfeer op de sportvereniging, vooral gericht op sportbestuurders en ouders

Om een positieve cultuur te realiseren is het van belang dat ouders en bestuurders hier actief aan bijdragen. Dit kan onder andere worden bereikt door het gesprek met hen aan te gaan, cursussen aan te bieden en gedrags- en omgangsregels te communiceren.

Bonden die binnen deelakkoord 4 Positieve Sportcultuur aan dit thema hebben gewerkt.

- Judo Bond Nederland
- Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball bond
- Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie
- Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie
- Koninklijke Nederlandse Hockey Bond
- Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond
- Koninklijke Nederlandse Schaats Bond
- Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
- Nederlandse Basketball Bond
- Nederlandse Handboog Bond
- Nederlands Handbal Verbond
- Nederlandse Toer Fiets Unie
- Nederlandse Volleybalbond
- Reddingsbrigade Nederland
- Rugby Nederland

thema 4

Het bevorderen van een positieve sfeer op de sportvereniging, vooral gericht op sportbestuurders en ouders

Judo Bond Nederland

De JBN heeft DigiDojo ontwikkeld. De DigiDojo is een digitaal 'avontuur' (een app) waarbij de jeugdige judoka's zich virtueel begeven in de Ruskahal op Papendal, Arnhem. In de DigiDojo komen de kinderen via diverse opdrachten en spelletjes in aanraking met de acht judowaarden. Wanneer de kinderen alle uitdagingen hebben overwonnen zijn zij bekend met de waarden van judo en worden zij beloond met het judowaarden certificaat.

Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball bond

De KNBSB heeft als doel om iedere club een Verenigingscoördinator Officials (VCO) aan te stellen. Deze VCO heeft als taak om voldoende mogelijkheden te creëren om (beginnende) officials en scorers op te leiden én om deze groep goed te begeleiden in hun ontwikkeling. VCO'ers kunnen gebruik maken van een toolkit. Deze bestaat uit informatie en producten die iemand kan gebruiken om bij de vereniging officials te werven, op te leiden en te begeleiden.

Ook zet de KNBSB in op het verbeteren van de algehele regelkennis in het honkbal en softbal. Hiervoor wordt het programma Honkbal-Softbalmasterz ingezet. De Masterz is een hulpmiddel om de (basis)kennis van de spelregels van een sport te vergroten. Daarnaast biedt het aan leden de mogelijkheid om hun spelregelbewijs te behalen.

Tevens wordt ook ieder jaar de 'Respect the Game meeting' georganiseerd voor de Little League-coaches en umpires. Het doel van deze meeting is om de coaches en umpires meer inzicht te geven van Sportiviteit en Respect en rondom het veld. De coaches van de Little League-teams die deelnemen aan het NK moeten deze meeting 1x in de 2 jaar verplicht bijwonen om het Little League-team tijdens het NK te mogen coachen.

Tot slot heeft de KNBSB een online versie ontwikkeld van de officialopleiding Scorer Level 1. Deze opleiding heeft als doel de spelregelkennis te vergroten. De module is met name geschikt voor de mensen die nog weinig ervaring in het honkbal en softbalspel hebben.

Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie

De KNGU heeft zich gefocust op het uitleggen van de ingevoerde veranderingen betreft het wedstrijd- en oefenstofsysteem. Dit is gedaan met behulp van video's.

Tevens heeft de KNGU extra vragen over de positieve sportcultuur toegevoegd aan de verenigingsmonitor en een zelfevaluatietool ontwikkeld. Op basis van deze tools kan er maatwerk worden geboden aan clubs zodat zij geholpen kunnen worden bij het realiseren en reflecteren van eigen beleid.

thema 4

Het bevorderen van een positieve sfeer op de sportvereniging, vooral gericht op sportbestuurders en ouders

Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie

De KNHS stimuleert de **verenigingsondersteuning** door verschillende sport brede workshops aan te bieden via eigen website. Zo is het mogelijk om bijvoorbeeld workshops te volgen gericht op de ontwikkeling van bestuursleden, vrijwilligersmanagement of grensoverschrijdend gedrag. Daarnaast heeft de KNHS ingezet op het traject 'Lang leve de Paardensportouder!'. Deze workshop werd ingezet bij talententeams, maar ook in diverse regio's in Nederland. Tijdens deze workshop lag de nadruk op interactieve uitwisseling tussen ouder en kind over gemaakte afspraken betreft gewenst gedrag. Binnen dit traject is het product 'de stoplicht-poster' gekomen. Op deze poster zijn verschillende omgangsvormen gerangschikt van groen (positief) tot rood (negatief).

Koninklijke Nederlandse Hockey Bond

De KNHB is gestart met de campagne 'een mooi hockeyseizoen; hoe pak je dit aan?'. Hier wordt ingegaan op vijf thema's die van belang zijn bij het maken van goede onderlinge afspraken. De thema's zijn: afspraken maken, enthousiasme uitstralen, interesse blijven tonen, het goede voorbeeld geven en waardering & vertrouwen geven. Ook wordt de continuering van het thema 'sportiviteit & respect' gestimuleerd aan de hand van workshops en tools met betrekking tot het stimuleren van gewenst én ongewenst gedrag. Deze workshops zijn bedoeld voor bestuurders, coaches, trainers en begeleiders, scheidsrechters, spelers en ouders. Een breed geïmplementeerd product/tool is 'de Blauwe kaart' voor de spelers. Met behulp van de Blauwe Kaart geeft het thuis spelende team een compliment aan hun tegenstander over sportief en/of respectvol gedrag. Voor verenigingen en leden van verenigingen is een inspiratiefilmje en een document beschikbaar. Een belangrijke actie gericht op het bestuur is het project 'Visie op de ontwikkeling van hockeyers.' Deze is ontwikkeld in samenwerking met experts uit het tophockey, wetenschappers en technische stafleden van verenigingen. Hiervoor zijn onder andere filmpjes, plaatjes, routekaarten, webinars, ouderavonden georganiseerd.

Voor de ouders zijn er nog twee extra acties ondernomen, namelijk 'Welkom op het hockeyveld' en 'Positief langs de lijn'. Welkom op het hockeyveld geeft aandacht aan de ontwikkeling van hockeyers, plezier op het veld, de gewenste omgang langs de lijn, hoe we binnen en buiten het veld met elkaar omgaan en de belangrijkste spelregels. Als hulpmiddel voor verenigingen is er een digitaal boekje gemaakt.

Positief langs de lijn is bedoeld om ouders meer bij de club te betrekken en positief gedrag langs de lijn te stimuleren. Dit gebeurt aan de hand van filmpjes waarin spelers aangeven wat zij onder positief gedrag langs de lijn verstaan. Door ouders te laten zien wat spelers fijn vinden langs de lijn, maak je ze bewust van hun rol op en om het veld/langs de lijn.

Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond

De KNLTB heeft twee, door Brug8 ontwikkelde modules gebruikt ter ondersteuning van het bestuur. Dit zijn de modules 'besturen met een visie' en 'modern besturen'. Beide modules zijn gericht op het krijgen van jonge bestuurders. Een jong bestuur heeft volgens de KNLTB een positieve invloed op de mate waarop sporters zich thuis voelen op de club.

Ook is de KNLTB in gesprek gegaan met de sportclubs over hun wensen/behoefes t.b.v. een Positieve Sportcultuur. Op basis hiervan is een checklist ontwikkeld, die de accountmanagers houvast geeft in de gesprekken met de clubs. De uitkomsten worden gebruikt in het ontwikkelen van producten en diensten die aansluiten bij de behoeftes van de club. Ook zijn er workshops 'Jeugd' georganiseerd voor sportclubs. In deze workshops stond de doelgroep jeugd centraal met als vraagstuk: "Hoe kun je meer jeugd laten tennissen in een aantrekkelijke omgeving?"

Aanvullend zijn er ook sessies georganiseerd die gericht waren op de positieve sportcultuur voor trainer-coaches. Het doel van deze sessies was om trainer-coaches meer inzicht te geven over de impact die zij hebben binnen een sportclub en inzicht te bieden in de rol die trainer-coaches hebben t.o.v. kinderen waar ze training aan geven.

thema 4

Het bevorderen van een positieve sfeer op de sportvereniging, vooral gericht op sportbestuurders en ouders

Koninklijke Nederlandse Schaats Bond

De KNSB heeft ingezet op het vergroten van de spelregelkennis bij sporters, ouders en toeschouwers. Het preventieve aspect van spelregelkennis zorgt voor wederzijds begrip voor elkaars rol, maar ook voor 'eigen fouten' erkennen en dus een vergroting van het spelplezier. De KNSB is hiermee aan de slag gegaan met een aantal video's waarin de spelregels per discipline worden uitgelegd. Daarnaast is er expliciet aandacht besteed aan de spelregelkennis van de televisiecommentatoren, schrijvende pers en radioanalisten. Het doel hiervan is dat invloedrijke mensen de regels op een goede manier kunnen uitleggen en overbrengen.

Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond

De KNVB heeft bijeenkomsten georganiseerd, door stichting 'De stilte verbroken', voor sportclubs bij betaalde BVO's. De bijeenkomsten gingen in op de thema's bewustwording en de implementatie van sociale veiligheid voor sportclubs. Ook is het digitale platform 'Één Tweetje' ontstaan. Dit is een community die bestuurs- en commissieleden on- en offline met elkaar verbindt waardoor het makkelijker is om onderling kennis en ervaring uit te wisselen.

Tot slot heeft de KNVB in samenwerking met 'Live your Story' de theatervoorstelling 'Ik wou dat het weer zaterdag was' ontwikkeld. De theatervoorstelling gaat in op het bewuster omgaan met bewuste en onbewuste discriminatie op de club en positief aanmoedigen.

Nederlandse Basketball Bond

De NBB had als doel om bestuurders en clubs te stimuleren aan de slag te gaan met gedrags- en omgangsregels. Zij hebben hier vorm aan gegeven door middel van bijeenkomsten en het inrichten van een online verenigingsbox. Op de website is een **informatiepunt** ingericht voor alle zaken rondom een positieve sportcultuur & best practices.

Nederlandse Handboog Bond

De NHB is aan de slag gegaan met verschillende manieren van verenigingsondersteuning. Dit door het faciliteren en stimuleren van nieuwe modelstatuten bij bestuursleden via bijeenkomsten, de website en persoonlijk contact. Doel is om het laagdrempelig te maken voor sportclubs om ideeën en materialen met elkaar te delen.

Nederlands Handbal Verbond

Het NHV heeft de campagne Captain Respect ontwikkeld. Sportclubs kunnen een Captain Respect als ambassadeur aanwijzen om de positieve sportcultuur op een club te waarborgen, maar uiteindelijk werkt de hele club samen aan de gedragsregels. Hiervoor kunnen posters, praatplaten en diverse bordjes worden aangevraagd bij de bond, zodat voor iedereen zichtbaar is dat de sportclub het initiatief omarmt.

thema 4

Het bevorderen van een positieve sfeer op de sportvereniging, vooral gericht op sportbestuurders en ouders

Nederlandse Toer Fiets Unie

De NTFU heeft een drietal campagnes opgezet om aan te sturen op een positieve sfeer. Ten eerste is de campagne 'Hoe houd je het gezellig op de club' verspreid onder bestuursleden binnen de sportbond. Binnen deze campagne werden er een aantal workshops georganiseerd waarin praktische handvatten aan sportclubs werden gegeven zodat zij binnen eigen omgeving beter kunnen aansturen op de thema's sportcultuur en gedrag. Voor bestuursleden is de campagne 'Welkom op de club' ingezet om leden te weven, te behouden en de laagdrempeligheid van de club te promoten. Hiervoor is er een informatiepunt en een e-learning ontwikkeld.

Tot slot is de campagne 'De echte Wielrenner' verspreid. In deze campagne staat (sociale) veiligheid van wielrenners centraal. Enerzijds wordt er ingezet op het gedrag van de fietsers zelf, anderzijds op het informeren van wat medeweggebruikers kunnen doen wanneer ze wielrenners tegenkomen op het fietspad of op de weg. Tevens heeft de NTFU het pop-up fietscafé opgezet. Dit fietscafé richt zich informele gesprekken om de sociale cohesie tussen clubmaten en fietsers onderling. Het doel van deze gesprekken is een bijdrage te leveren aan een socialer en veiliger fietspad. Clubs kunnen hiervoor materiaal aanvragen bij de NTFU.

Nederlandse Volleybalbond

Nevobo heeft de **Visie op Jeugdvolleybal** ontwikkeld. Hierin staan de uitgangspunten van de Nevobo geformuleerd voor sportclubs gericht op plezierig, veilig, eerlijk en zorgeloos volleybal. Deze visie werkt onder andere mee aan het zo leuk en veilig mogelijk maken van de sport voor jeugd. Daarnaast heeft de Nevobo zich gericht op het ontwikkelen van de vaardigheden buiten het volleybal om. Middels een onderzoek onder de jeugdleden is achterhaald welke levensvaardigheden zij belangrijk vinden en hoe zij ervaren dat volleybal bijdraagt aan de ontwikkeling hiervan. Hieruit bleek dat met name de ontwikkeling van

sociale vaardigheden middels volleybal erg belangrijk was. Nevobo heeft de bestuurders opgeroepen om extra aandacht te besteden aan de ontwikkeling van deze vaardigheden.

Reddingsbrigade Nederland

De KNBRD heeft zich gefocust op de positieve sfeer binnen het bestuur van de club. Een negatieve sfeer binnen het bestuur is van invloed op de leden en het aantrekken van potentiële bestuursleden. Door middel van diverse workshops is de KNBRD hiermee aan de slag gegaan. Voorbeelden hiervan zijn de workshops Modern Besturen en Preventiebeleid van Grensoverschrijdend Gedrag.

Rugby Nederland

Rugby Nederland heeft expliciet aandacht besteed aan de **bewustwording** van ouders met betrekking tot de rol die zij innemen op de sportclub en het sportplezier. Rugby Nederland heeft geprobeerd om ouders positiever naar wedstrijden te laten kijken aan de hand van twee ontwikkelde producten: bingokaarten, om anders te leren kijken naar winst en verlies én de Groene Kaart, die wordt uitgedeeld door de spelers aan de beste supporter langs de lijn.

Tevens heeft Rugby Nederland een **aantal producten** gemaakt om de regels te verduidelijken voor supporters. In deze video's komen onder andere veiligheidsregels, uitleg over bepaalde aanpassingen en spelregels aan bod. Door de verbeterde regelkennis ontstaan er minder conflicten op het veld en rondom de club.

thema 5

Het bevorderen van het pedagogisch en didactisch handelen van de trainer-coach

Door trainer-coaches bekend te maken met pedagogisch en didactisch handelen ontstaat er voor de jeugd een positievere omgeving om in te sporten. De trainer-coach weet op welke signalen gelet moeten worden om een probleem op te merken en is bekend met de juiste handelswijze om dit probleem zo goed mogelijk op te lossen.

Bonden die binnen deelakkoord 4 Positieve Sportcultuur aan dit thema hebben gewerkt.

- Karate-do Bond Nederland
- Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie
- Koninklijke Nederlandse Hockey Bond
- Koninklijk Nederlands Korfbalverbond
- Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
- Nederlandse Basketball Bond
- Nederlandse Handboog Bond
- Nederlandse Toer Fiets Unie
- Nederlandse Volleybalbond
- Reddingsbrigade Nederland

thema 5

Het bevorderen van het pedagogisch en didactisch handelen van de trainer-coach

Karate-do Bond Nederland

De Karate-do Bond heeft zich gericht op twee aspecten: een vernieuwde structuur voor opleidingen van nieuwe trainer-coaches en digitale of fysieke bijscholingen voor bestaande trainer-coaches. Deze acties hebben geleid tot een structureel aanbod van opleidingen, een betere doorstroom naar niveau 3 opleidingen en een verbeterde kennis onder de huidige trainer-coaches.

Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie

De KNHS heeft zich erop gericht de toezichthouders, die handhaven tijdens de wedstrijden, te sturen op preventie. Het gaat hier bijvoorbeeld op het welzijn van mens en dier, eerlijk spel, veiligheid en de naleving van de regels. Dit takenpakket wordt deels toegeschreven aan de juryleden. Hiervoor is gekozen omdat in de opleiding tot jurylid veel pedagogisch en didactisch handelen aan bod komt waardoor het relatief eenvoudig onder te brengen is. De KNHS heeft dit gecommuniceerd door een webinar 'de Toezichthouder' en **artikelen**. Ook zijn er enquêtes afgenomen onder de wedstrijdorganisaties en juryleden om de wensen en behoeften voor verdere ontwikkeling hiervan in kaart te brengen.

Koninklijke Nederlandse Hockey Bond

De KNHB heeft zich ingezet op het vergroten van spekgelkennis bij trainer-coaches. Het vergroten van kennis zou zorgen voor meer begrip voor scheidsrechters en inzicht in het fluiten van wedstrijden. Een onderdeel hiervan is de 'Basisopleiding Visie, training geven en coachen'. Ook is de 'Basisopleiding Visie, training geven en coachen' ontwikkeld en uitgezet. Deze opleiding is opgezet met oog op de ontwikkeling van hockeyers.

Koninklijk Nederlands Korfbalverbond

Het KNKV is aan de slag gegaan met het ontwikkelen en implementeren van een programma op het gebied van technisch beleid. Dit programma komt onder andere terug in de reguliere opleidingen voor korfbaltrainer. De focus in dit programma ligt op pedagogische,

didactische en korfbalinhoudelijke elementen die van belang zijn voor trainer-coaches.

De korfbaladviseurs, die werkzaam zijn bij het KNKV en clubs en trainer-coaches ondersteunen, communiceren het technisch beleid richting trainer-coaches en bespreken de nieuwe visies en beleidskeuzes.

Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond

De KNVB heeft de Rinus App voor jeugdtrainers gelanceerd. Dit is een online tool die toegang biedt tot honderden oefeningen en kant-en-klare trainingsschema's. Hier is aandacht voor het pedagogisch handelen van de trainer, zoals praktische tips hoe om te gaan met bepaald gedrag of motivatie. Momenteel wordt gekeken of Rinus ook sportbreed kan worden uitgezet. Daarnaast is de e-learning 'De aftrapmodule' ontworpen voor alle jeugdtrainers die van start gaan. De aftrapmodule bestaat uit drie onderdelen: twee e-learning modules en een praktijk-bijeenkomst op de vereniging. De e-learning is een online trainersopleiding gecombineerd met een paar verplichte bijeenkomsten. In de e-learning wordt stilgestaan bij de eigen verantwoordelijkheid en het gewenste klimaat op de club. Tijdens de praktijkbijeenkomst wordt de trainer-coach op eigen club gevolgd gedurende een wedstrijd en training.

Nederlandse Basketball Bond

Samen met de Belgische basketbal bond is het online platform **Multi Skills** gerealiseerd. Dit platform is ontwikkeld omdat er een grote vraag was naar 'Een leven lang bewegen' binnen de basketbal sport. De oefeningen die op het platform staan zijn in vier niveaus ondergebracht en richten zich op de ontwikkeling van basketbalvaardigheden per leeftijd. Om toegang te krijgen tot het platform worden geïnteresseerden in vier tot vijf bijeenkomsten opgeleid tot trainer-coach waarna zij één jaar kosteloos toegang krijgen tot Multi Skills. Naast bewegen zijn er ook modules over teamsport, sportiviteit en respect te vinden. Op dit moment wordt de app ontwikkeld.

thema 5

Het bevorderen van het pedagogisch en didactisch handelen van de trainer-coach

Nederlandse Handboog Bond

De NHB heeft aandacht besteed aan het opleidingsaanbod voor de trainer-coaches, scheidsrechters en wedstrijdleiding. Het vraagstuk 'Hoe ga je om met jeugd' speelt hierin een centrale rol. Bij de opleiding tot assistent-trainer zit deze pedagogiek al in de opleiding verwerkt. Voor de verdere implementatie is een stuurgroep opgezet. Ook zijn er een aparte toetsingscommissie en een aparte werkgroep voor de ontwikkeling van de arbitrage opleidingen opgezet.

Nederlandse Toer Fiets Unie

De NTFU heeft de **Cursus Wegkapitein** én de cursus **Aanspreken op Gedrag** ontwikkeld. Bij de cursus Wegkapitein worden de verkeersregels en gedragsregels van de club behandeld en op welke manier de club hierop kan sturen (als zijnde wegkapitein). Tevens worden routes en snelheden behandeld en hoe de club deze kan bewaken door bijvoorbeeld afspraken, gedragscodes en in goed overleg met trainer-coaches. De cursus **Aanspreken op Gedrag** richt zich op het didactisch handelen van bestuursleden om zo een positieve sportcultuur te realiseren.

Nederlandse Volleybalbond

Nevobo is aan de slag gegaan met verschillende wijzigingen binnen de opleidingsstructuur. Ten eerste heeft de Nevobo meer regie gepakt over de opleidingen voor trainer-coaches op niveau 1, 4 en 5. Voorheen konden trainer-coaches deze opleidingen ook veelal volgen via verschillendere ondernemers. Het gevolg van deze regie is dat er nu meer aandacht is voor de inhoud van de trainingen en er meer middelen vrij zijn gekomen om deze opleidingen te optimaliseren. Ten tweede gaat de Nevobo werken aan programma's gericht op het specifiek training geven van bijvoorbeeld jeugd of senioren. Tot slot heeft de Nevobo een platform aangeschaft dat ingericht wordt voor de beginnende trainer-coach. Hier is informatie te vinden over de verschillende doelgroepen en hoe de trainer-coach de trainingen zo optimaal mogelijk kan inzetten.

Reddingsbrigade Nederland

Om de ontwikkeling van de trainer-coaches te ondersteunen is de KNBRD aan de slag gegaan met opleidingen op niveau 1, 2 en 3. Er is nu meer aandacht voor het didactisch handelen van de trainer-coach, VOG's, grensoverschrijdend gedrag, gedragsregels en groepsdynamiek.

colofon

Druk

Repro, NOC*NSF

NOC*NSF publicatienummer

NOC*NSF

Uitgave

NOC*NSF

Afdeling Sportparticipatie

Postbus 302

6800 AH, Arnhem

tel. 026- 4834400

www.nocnsf.nl

